

STAVARIA AFGETEKENDE WINNAAR INNOVATIEPRIJS

De Stradivarius onder de inkortkabels

De CUE/VPT Innovatieprijs is gewonnen door de Stavaria van de Firma StaPoTech. De jury was unaniem in de toewijzing van de winnaar. "In al zijn eenvoud een mooie oplossing voor een variabele lengte van een staalkabel." | TEKST: COEN JONGSMA |

De Stavaria is zo'n apparaatje waar technici van houden. Tussen alle digitale, conceptuele, knipperende en rokende producten op de CUE in de grote expositiehal van Rotterdam Ahoy was het een charmant, maar robuust stalen werktuig, dat zijn functie in één oogopslag toont. Tijdens de beurs zie je veel beursbezoekers de pas inhouden op het moment dat ze het apparaatje waarnemen, hangend aan een van de trussen van de stand van StaPoTech. Vervolgens stappen ze ernaartoe, bevoelen het, en trekken aan het palletje om te kijken of er iets gebeurt. Dat dit apparaatje de winnaar van de CUE/VPT Innovatieprijs zou worden was dus niet zo'n grote verrassing.

De Stakebranders omschrijven hun jongsteling als een variabele decorkabel. Het is een haspel waarmee je makkelijk een kabel op de gewenste lengte instelt. Daar zijn ook andere oplossingen voor, maar de Stavaria heeft een aantal duidelijke pluspunten. De werking is simpel

en vereist geen ander gereedschap. Om de kabel op de gekozen lengte vast te zetten steek je de verende borgpen in een tand op de buitenring van de kabelhaspel. Het apparaatje is niet dikker dan de diameter van een trekroede en eenvoudig te monteren aan ieder model roedeboei. De lengte van de draaivrije kabel is instelbaar met een precisie van anderhalve centimeter. Dankzij de gaten in het binnenste wiel kun je de onbelaste draad makkelijk met de hand open afwikkelen, maar je kunt ook aan de draad trekken om hem af te spoelen. Als een belangrijk pluspunt noemen de bouwers dat de staalkabel altijd opgeruimd is en goed beschermd. De Stavaria kun je zowel 'boven' als 'beneden' aanbrengen en is degelijk genoeg om met een boogje in een case te werpen bij de breek. Een belastingstest van 1000 kilo doorstond het apparaat glansrijk, de toegestane last voor gebruik in theater en entertainment is bepaald op 150 kilo. Op dit moment zijn er twee modellen in

productie, een met drie meter kabel en een met zes meter kabel, voor respectievelijk 68 en 86 euro per stuk.

Klassieke technieken

"Mijn vader ziet in theaters altijd grote bossen staalkabels hangen", vertelt Lisanne Stakebrand een week na de beurs aan de telefoon. "En vaak zitten die behoorlijk in de knoop." Ieder theater heeft zo'n voorraadje, van verschillende lengten. "En heel precies werkt dat nooit", vervolgt Lisanne, "dat gaat per halve of hele meter, hij vond dat daar iets beters voor verzonnen moest worden."

Bijna twee jaar geleden, ook rond de vakbeurs, schetste Han Stakebrand zijn eerste idee. Dochter en mechanical engineer Lisanne is dat technisch gaan uitwerken. Eerst in tekeningen, later met stukjes afvalstaal die ze met de lasersnijder van het bedrijf in de juiste vorm sneed. "Ik ben erg geïnteresseerd in klassieke theatertechnieken. Met tou-

Engineeren met staal

De losse onderdelen van de Stavaria zijn gemaakt van staal 355. Sterker en taaier dan gewoon staal. Op het punt waar de 4 mm dikke staalkabel vastzit in het binnenste wiel verandert de straal van het binnenste wiel. Daardoor is er geen verdikking op de plaats waar de draad de spoel betreedt, zodat de opgespoelde kabel rond blijft. "Dat passen we vaker toe, ook bijvoorbeeld in de zelfoptrekkende truss."

Juryvoorzitter J.P. van Ruitenbeek reikt de Cue/ VPT Innovatieprijs uit aan de familie Stakebrand. Vlnr. Jack Smale, Han Stakebrand, Lisanne Stakebrand, J.P. Van Ruitenbeek

wen die over trommels draaien en waar je pennen in kunt steken om ze vast te zetten. Ik lees daar veel over en kijk er graag naar. Dat zie je in het uiteindelijke ontwerp ook wel terug.”

Ze maakte vijf prototypen. In dat proces werd het kastje waarin de kabel wordt opgerold niet alleen steeds lichter, maar ook rond. In de eerste versie, op basis van de schets van vader Han, was de behuizing nog vierkant. De kast werd dunner en dunner, tot aan de 16 millimeter die het nu meet.

Precisie

De staalbouwers wachtten tot de vakbeurs met de introductie van de Stavaria. “Vanwege de deelname aan de Innovatieprijs”, zegt Lisanne Stakebrand. “Maar ook omdat er van de beursvloer veel feedback op het nieuwe product komt. Bijna iedereen komt wel met een tip.” Niet altijd even bruikbaar natuurlijk. Zo kreeg ze het idee aangereikt om er een electromotor in te maken. “Maar dat is natuurlijk juist niet het idee van dit ding.” Meerdere mensen zeiden dat ze zich wel konden voorstellen dat de draad met een zwengel of een knop

makkelijker op te wikkelen zou zijn. Stakebrand: “In eerste instantie hebben we daar niet voor gekozen omdat je dan een relatief kwetsbaar onderdeel toevoegt en wij vinden die robuustheid juist erg belangrijk.” Er waren ook beursbezoekers die haar wezen op de mogelijkheid om de precisie van de lengte-afstelling te vergroten door een tweede ring met gaten toe te voegen onder de tanden van het instelwiel. De precisie zou dan tot ongeveer 0,75 cm toenemen. “Dat vond ik een interessante optie, daar gaan we mee aan de slag”, zegt Stakebrand. In gesprek met potentiële gebruikers op de beursvloer ontstond ook het idee voor een lengte-indicatie op het apparaat. Dat maakt het makkelijker om twee Stavaria’s precies hetzelfde in te stellen.

Over belangstelling voor het nieuwe product heeft het gezinsbedrijf niet te klagen. Er zijn heel wat offertes opgesteld. “Leuk was ook dat er een vormgever langs kwam die geïnteres-

seerd was om ze te gebruiken in publieksruimten. Niet vanwege de functie, maar alleen om het uiterlijk.” Op de laatste beursdag wilden mensen van de Vlaamse Opera er een paar meenemen, om te laten zien aan hun collega’s. “Dus die hebben hem alvast in huis.” <<

De kast werd dunner en dunner, tot aan de 16 millimeter die het nu meet

FOTO: STAPOTECH